

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăștie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

DELA REUNIUNE

„Reuniunea economică din Orăștie“ va împărți în adunarea sa generală pentru anul de față, între membrii săi următoarele premii:

I.

Doză premii de 10 cor. în aur, pentru acei membri ai Reuniunii, cari vor dovedi că au pus de nou în primăvara de față cel puțin 50 de altoi în grădinile lor.

II.

Un premiu de 10 cor. în aur pentru acea școală de pomi, respective pentru acel membru al Reuniunii, care va dovedi mai mult spor în anul de față în o asemenea școală.

III.

Cinci premii de câte 20 cor. pentru acei membri ai Reuniunii, — de aproape sau de departe — cari vor dovedi că și-au cumpărat în anul acesta câte o vițelușă de prăstlă de soiul curat Pinzgau sau Bern.

Ședința comitetului.

Sâmbătă în 27 Oct. n. comitetul „Reuniunii Economice“ a ținut ședință sub președința dlui Dr. Ioan Mișu. Din hotărârile ședinței scoatem la iveală următoarele:

La propunerea președintelui Dr. I. Mișu comitetul a hotărât să se reieie firul prelegerilor economice întrerupte peste vară, când oamenii erau prea cuprinși cu lucrurile economice. Să se urmeze șirul prelegerilor în Sibiușel, Orăștie, Pricaz, Căstău etc.

Tot la propunerea președintelui comitetul a hotărât în principiu aranjarea unei *exposițiuni de vite* în primăvara viitoare.

Secretarul Reuniunii, I. Moța, a raportat asupra rezultatului concursurilor excrise de Reuniune. S'au înștiințat până acum: La premiile pentru toi trei concurenți: *Constantin T. Viorel* din Șibot, *Vasile Ștefănesc* din Sibiușel, și *Simion Dandea* din Bucium, fiecare punând în primăvara anului de față peste 50. de altoi noui în grădinele lor. La premiul pentru școale (grădini) de pomi: *I. Fleșeriu*, inv. în Romos, cu grădina de pomi de acolo, condusă de d-sa.

La premiile pentru vițelușe de Pinzgau nu s'a înștiințat nimenea. Să

va atrage de nou atenția membrilor asupra acestor premii. Până la adunarea generală (la începutul anului viitor), se pot încă înștiința.

S'a adus mulțumită protocolară dlui Dr. I. Mișu pentru că a dăruit Reuniunii economice diurnele dsale de deputat la Sinodul arhidieceșan din ăștan, în sumă de 87 cor. și 47 fil.

S'a luat la cunoștință apariția broșurei „După Comasare“ de Isidor Blaga, ca întâie broșură din „Biblioteca Bunului Econom“, și prețul ei se stabilește cu 30 fileri.

La expoziția de vite aranjată de Reuniunea română agricolă dela Sibiu în Mercurea, se trimite o comisie din sinul comitetului, cu membri benevoli, dar' secretarul având să meargă negreșit.

Ce bine aduc Jidovii

— acolo unde se incuibă.

(Urmare și fine).

În firul scrisorii sale mai departe dl Chamberlain arată, că Evreii nu pot fi sloboziți și în România la toate, cum sunt ei în Anglia, căci doar' în Anglia azi abia sunt la 400 de Englezi un evreu, pe când în România tot la o sută 5—6 evrei! Deci fiind ei cu totul slobozi, lucrarea lor de urcare în capul Românilor, ar fi mult mai zdrobitoare pentru popor ca dincolo. România are de 25 ori mai mulți evrei în asemănare cu numărul locuitorilor sei, decum are Anglia. În legea veche când aveau și ei țară și stat, nici atunci ei nu trăiau decât pe spatele altor neamuri. Ajunseseră stăpâni pe Canaanii (locuitorii Canaanului), și ei n'au cercat deloc să-i stărpească pe aceia (cum se face azi de multe națiuni) spre a se înmulți ei la număr, ci i-au lăsat să trăiască ear' ei, Evreii, s'au „altoi“ pe trupurile acelor popoare, fiind acelea bune de trunchi pădureți, ear' ei de „altoi“, care se se înalțe și întindă la soare peste aceia și trăind din suc lor, din mēduva lor!

»Căci Evreii, zice dl Ch., nu puteau trăi altfel decât »altoindu-se« pe un popor silitor, spre a-i răpi fructul muncii lui!»

»Chiar »Evreul nenobil« nu e de folos pentru o națiune tină, în formitate; chiar el nu poate, decât să-și strice.

»În ce măsură Evreul »nobil« (ordinar, fără cultură) este o otrăvă distrugătoare pentru o astfel de națiune, aceasta o știți din pășanie. Așa fiind, cum veți putea conduce corabia tină, încă nebătută în pente de fer, prin toate primejdiile, la țerm sigur, dacă aveți pe ea de 25 de ori mai mulți Evrei, decât Anglia? Căci se nu se uite, că Anglia cu Evreii câți azi îi are (1 la 400) și-a ajuns cam marginea care-i este iertată! Nu vă lăsați înșelați de vorbe frumoase și de fățarnicia unor compatrioți ai mei. Vă aduceți aminte, că acum câți-va ani, orașul Londra a trimis o deputație la împăratul Rusiei pentru a-l ruga să nu isgonească pe Evreii? Adevăratul înțeles la aceasta îl veți afla cetind un discurs pe care l'a ținut în același timp și în același oraș, în Londra, dl Ioseph Chamberlain, ministrul de azi al coloniilor engleze, în care discurs a spus cu privire la venirea Evreilor în Anglia: „E vremea să ne gândim la mijloacele de a ținea departe de țermii nostri pe acești străini, pentru-ca să nu urmeze a furia până dela gura flămândului lucrător englez!“ Aceste două lucruri: pe de-o parte rugămintea »umanitară« către Rusia de a-și ținea Evreii ei la dinsa acasă, pe de altă parte anunțarea unor măsuri pentru împedecarea venirii Evreilor în Anglia, sunt strâns legate între ele. Englezul este om practic!»

Spunând apoi că nainte vreme în Anglia nu era ură contra Evreilor, căci nu erau mulți Evrei, dar' azi această ură crește contra lor și acolo, dl Ch. spune următoarea istorie adevărată plină de învățământ:

»Acum câțva timp am vizitat niște rude într'un oraș de provincie din Anglia, o familie liberală prin tradiție. Când am fost acolo pe urmă, sunt tocmai douăzeci de ani de atunci, ura lor în contra mișcării potrivnice Ji-

danilor de pe continent nu cunoștea margini, și îmi aduc bine aminte, că era să fiu ocărit odată când am încercat să spun câteva vorbe spre a tilcui această apăsare așa de naturală. Cum se schimbaseră acum toate! Mi-am arătat bucuria, că voiu putea visita în ziua următoare prăvăliile, în care fiind copil, îmi plăcea să fac micile mele cumpărături... »Ah!... A... a dat de mult faliment, s'a împușcat, fiii sei s'au dus în lume! B... și-a închis de vre-o câteva luni prăvălia; el își perduse deja jumătate din avere și cu ce-i rămăsese și-a cumpărat o mică casă țărănească, spre a-și sfârși bătrânețele în pace și uitare. Vrei să mergi la C...? Pe acesta îl vei mai găsi, în adevăr: e acum calfă în prăvălia care fusese a tatălui, a buinicului și a străbunicului seu...«

Ce se întâmplase oare în acest timp? Căci cinstea e lege în negoțul Englezilor și de aceea în astfel de orașe mici, prăvăliile mai mari aveau o statornicie neclintită! Așa de exemplu nimeni nu putea să spună despre sus numiții B. și C. că de când erau, căci cei mai în vîrstă oameni îi cunoscuse ca niște prăvălii străvechi; A. al cărui prăvălie era mai mare, putea să arete cu documente întemeierea ei în anul 1619. Și acum, în pușini ani, mai mult de a treia parte din aceste străvechi case se prăbușiră! Știam, că proprietățile, în urma scăderii prețului bucatelor, căzuseră la cam a treia parte din prețul lor de mai înainte, dar' numărul fabricilor, și prin aceasta viața de oraș crescuse, și mijlocitorul unor mărfuri mult cerute, trebuia să stea mai degrabă mai bine, decât mai rău.

»Da, ai dreptate, mi-se răspunse,

ar trebui să stea mai bine, uiți însă un singur lucru: *năvălirea Evreilor!*

Și acum începui o povestire asemănătoare cu cea de acum douăzeci de ani; numai că rolurile erau schimbate, căci eu arătai cât de tinător la obiceiurile vechi e Englezul de provincie, acuma a venit Evreul mult mai vioiu, și și-a făcut loc alături de vechii negustori, prin introducerea de nouă mărfuri și nouă feluri de „geșefturi“, și așa mai departe. Dar' rudele mele fură puțin încredințate de vorbele acestea. Ziceau, că Evreii năvăliseră în țeară ca un roi de lăcuste flămânde și ruinaseră firmele străvechi, *nu prin inteligența mai mare și mărfuri mai bune, ci prin concurență necinstită, prin bancrotări înșelătoare, prin stoarcerea neomenoasă a lucrătorilor, prin introducerea unor mărfuri rele, cum nu s'au văzut nici-odată la noi*, — și așa mai departe. Și, din nefericire, aceste vorbe nu erau ne-intemeiate! Când a doua zi de dimineață trecui prin oraș, mă încredințai singur de adâncă schimbare, ce se petrecuse: vechea mea Anglie era abia de recunoscut. Un mic exemplu: câtorva prieteni bosniaci le făgăduisem să le aduc bricege adevărat englezești cărora le mersese vestea de bune. În tot orașul însă n'am putut găsi unul din acele neasemănate bricege englezești! Când eram copil, nu se găseau alte bricege; ori-cărui negustor i-ar fi fost rușine să ție marfă proastă, chiar dacă oamenii ar fi cerut-o pentru efinătate. În schimb, acuma am găsit numai marfă proastă. Negustorul Evreu nu ține marfă bună, fiindcă câștigul lui la aceasta e mai mic și pentru că e lipsit de ori-ce simț de cinste în negoț.

Astfel stau lucrurile în Anglia; eată ce au putut să facă 100.000 de Evrei între 39.000.000 de anglo-saxoni! Și credeți, că dacă 5½ milioane de Români vor acorda drepturile civile și politice celor 400.000 de musafiri, după o sută de ani — ce zic? — după 50 de ani, vor mai fi pe lume Români, decât doar ca hamali, măturători de strade și proletari țărani reduși la sapă de lemn?«

»Și încă ceva: dacă Evreul se simte nenorocit în România, cum se spunea mereu în ultimul timp, atunci fiți darnici și nu vă cruțați punga, pentru a-i ușura — plecarea din țară. Când Evreii n'au vrut să părăsească Babylonul, Cyrus a făcut mari jertfe de bani pentru a-i îndupleca să se întoarcă la ei acasă, la Ierusalim, și când întorși, totuși nu li-a plăcut în Ierusalim, Darius li-a mai trimes o sumă, cari azi ar face 5 milioane de mărci, ca să stea acolo, și urmașul lui, Artaxerxe Longimanus, n'a cruțat osteneală și cheltueli pentru a întări împrejurările în Ierusalim și pentru a-și apăra țeara de întoarcerea Evreilor, — rămăseseră doar' și așa prea mulți! *Aceștia erau domnitori înțelepți!*

Ar trebui să plățiți un premiu Evreilor pentru părăsirea României; ori cât de îngreunător ar fi această măsură pentru finanțele d-voastră, ea va rodi de-o miie de ori mai mult!«

Și așa mai departe, glăsuște practicul și învățatul Englez.

Oare din vorbele lui, învăța-vom și noi ceva în a prețui pe acești oameni, a-i încungiura și-a cerceta prăvăliile creștinilor?

FOIȚĂ

OMUL NEMULȚUMIT

—Legendă—

Un lucrător, ce ziua toată —
Ba une-ori și noaptea încă —
Muncia, ca să-și câștige pâinea,
Tăind la piatră dintr'o stâncă, —
Odată, cum era de muncă
Din-cale afară obosit,
Își înalță 'n spre cer privirea
Și 'n sine astfel a grăit:

«O, Dumnezeu! prea sfinte!
«De ce tu oare m'ai lăsat
«Să duc atâta greu în lume?
«De ce nu sunt și eu bogat, —
«Să am argași, să am în casă
«De toate câte-mi trebuiesc,
«Și 'n loc de-a mă trudi cu munca:
«Să stau și să mă odihnesc?..

Atunci, din înălțime-un înger
Veni la el și-i zise: «Fie
Precum dorești...» Și muncitorul
Crescut de mic în sărăcie
Se pomeni ca 'n vis d'odată
Bogat, scutit d'ori-ce nevoi, —
Și 'n loc de-a se trudi cu munca,
Stetea lungit pe perne moi...

Dar' într'o zi trecu pe-acolo
Al țării rege 'ncoronat,
Cum umblă regii: în trăsură,
De patru cai frumoși purtat,
C'un șir de călăreți nainte
Și călăreți având și 'n urmă...
Bogatul din pridvor îl vede,
Și fericirea i-se curmă.

«Ce strălucire! câtă pompă!..
«Așa vieață-ai înțelege!..
«Eu nici pe sfert nu sunt ca dînsul...
«Ah, pentru-ce nu sunt eu rege?..
— «Să fie după ta dorință...»
Ii zise ear' cel înger blând
Cu vocea sa mângăitoare,
Din cer la dînsul coborînd.

Și rege să facu bogatul.
Umblă printre supușii săi
Într'o căruță d'aur, trasă
De patru cai ca niște smei,
C'un șir de călăreți nainte,
Și-avea și 'n urmă călăreți...
Dar, eată, soarele răsare,
Nălțându-se pe cer măreț!..

Și-a lui lumină, foc ce arde
E pentru globul pământesc;
De sete iarba se usucă
Și florile se ofilesc.
Sermanul rege nu mai poate
De năbușala arzătoare..
«Ah, Doamne!.. (să gândește 'n sine)
«Ce mult aș vrea să fiu eu soare!..»

— «Prea bine!» îngerul îi spune
Din nou. «Va fi precum vrei tu...»
Și regele pe loc în soare
Strălucitor se pretăcui.
Și de pe cer cu câtă fală
Își arunca a sa privire
Spre lumea ce stetea uimită
De-a lui măreață strălucire!..

VIERIT

Indreptar pentru manipularea în chip rațional a mustului și a vinului.

Instrucțiuni date de ministerul reg. u. de agricultură.

(Urmare).

Pivnița.

De când filoxera pustiește și vestitele noastre vii de coaste, de atunci locurile nisipoase și mai la șes, au început a fi cu folos plantate cu soiuri de vie din patrie, — dar' despre vinul din locuri nisipoase mulți zic, că nu se limpezește, e de un gust zgârietor neplăcut și nu se poate păstra.

Vorba asta poate avea ceva temei, întrucât vinurile în ținuturile nisipoase, de regulă nu le îngrijesc în pivnițe, ci în cămări nepotrivite pentru păstrarea vinului, în care când căldura prea mare, când frigul prea mare, împedecă ferberea cea bună a mustului, și zahărul din el trece în aceea ferbere rea prin schimbări, cari lipsesc vinul de adevărata lui bunătate, ba îl poate schimba în așa o zamă, acuși ca moarea de curechiu. Dar' față de aceasta pot spune hotărît din proprie probă, că și vinul din locuri nisipoase, îngrijit în pivniți bune, se face tot atât de bun, curat, sănătos și ținător, ca vinul din vii de coaste.

Sminteala zace dar' nu în aceea,

că viile sunt în loc nisipos, ci în pivnițele rele și îngrijirea rea. Și trebuie să se știe odată, că bunătatea pivniței, are înținuire hotărîtoare asupra bunătății vinului.

O pivniță bună.

Bunătatea unei pivniți atîrnă dela trei lucruri:

1. *Dela temperatura ei* (dela gradul ei de căldură), care trebuie să fie de căldură mijlocie, adică vara să nu fie caldă, dar' nici iarna să nu o răcească. Dacă am pune în ea un termometru (măsurător de căldură), apoi trebuie să vedem că căldura din ea e totdeauna între 8 și 12 grade după Celsius (8 grade când e frig și până la 12 în veri), și cel mult 15 grade când verile sunt ferbinți de calde. Dacă pivnița e rece ca afară, ea face ca dezvoltarea vinului să înainteze încet de tot, ceea-ce nu e bine, căci în pivniți reci, starea a doua a ferberii, cea potolită, nu pornește, și așa deplina ferbere a vinului se prelungește până cătră capetul verii, ba mustul cel tare dulce poate sta nefert deplin 1—2 ani.

Ear' pivnița prea călduroasă are înținuire și mai rea asupra vinului — atari sunt pivnițele, vara foarte calde și iarna foarte reci — căci în acestea vinul ușor înfloare, se oțetește și nu se ține.

Pivniți cari au totdeauna căldură de 12 grade C. și numai puțin mai

dau peste an în sus și în jos, acelea sunt cele mai bune.

2. *Umezala pivniței.* Fiecare cultivător de vin, cunoaște înținuirea rea a pivniței celei prea umede, asupra vinului. În acestea floarea atacă întâi grinzile de sub buți, apoi doagele din jos, fundul de cătră părete, și cu floarea putrejunea, și buțile se ruinează prea repede, pe când în pivniți uscate, ele țin foarte mult în stare bună. Dar' și pivnița prea uscată își are scăderea sa: în acestea prea scade tare vinul și ne trebuie mult la umplutul într'una a buților.

La facerea pivnițelor să ne alegem dar' un loc zbicit, care va da pivniței numai umezala de lipsă.

3. *Aerisarea pivniței.* E de neapărată trebuință, ca aerul pivniței să-l putem schimba, improspăta. Asta nu e de lipsă numai pentru buna întreținere a buților și a altor unelte, ci și pentru vin e de mare însemnătate, cu deosebire atunci, dacă în aceeași pivniță lăsam și mustul, să fearbă. Căci dacă aerul unei pivniți în care ferbe must, nu-l putem schimba, în aceea nu putem intra fără primejdia vieții.

Sunt multe acele pivniți, la cari afară de ușă, nu mai affi nimic, nici vre-o deschizătură pentru aerisare, nici o fereastră sau vre-un horn, și aerul unei atari pivniți e pururea închis, înecăcios, și dacă după ferbere, tragem vinul aci în o bute cât de curată, ae-

„VISURI CURATE!“

O noapte de iarnă, un frig nesuferit. Un vânt rece șueră sinistru. În odaia elegantă, cu perdelele pe jumătate lăsate, la lumina galbenă-verzie a lampei, se vede o femeie tină răzând cu coatele pe masă și uitându-se adesea la orologiul de pe păretele din față. Privirea-i rătăcitoare se strecură pe sub genele-i lungi negre, ca razele de lună când e acoperită de un nor negru. Pare că așteaptă pe cineva. În leagăn un ingeraș de copil, cu ochii negri, chip cioplit din chipul ei din tinerețe. Nici când nu s'a văzut așa asemănare între mamă și băiat! Somnul părea că o obosise, căci se freca mereu cu dosul mâinei la ochi, și-și îndrepta adesea pe după urechi vițele negre de păr, reslățite pe față. Să mai uită odată la orologiu și începe a răsfoi încet paginile unei toi, udându-și adesea degetul. A răstăit mult, în sfârșit să oprî și începî a ceti cu multă băgare de samă. De pe față i-se putea ceti curiositatea. Cetea într'una, ear' când băiatul țipa, dînsa ca supărată să scula și mergea la leagăn. Când sfârși de cetit, dete cu ochii

D'odată îns'un nor apare,
Drept soare să așază chiar;
Să scalde 'n raze-acum pământul,
Să 'ncearcă soarele 'nzadar...
„Of!“ (plin de ciudă el grăește,
Vězând că strălucirea-i piere)
„Acest nor nu mă bagă 'n samă,
„Își bate joc de-a mea puterel..

„El e mai tare decât mine!..
„Vai, pentru-ce nu sunt eu nor?...“
Și ingerul îi zice ear':
— „Să se 'mplinească al tēu dor!..“
Și 'n nor pe soare mi-'l preface
Ear' norul varsă mări de apă,
Potop îngrozitor, de care
Necopleșit nimic nu scapă;

Sămănături, flori, case, oameni,
Să 'aeacă 'n unde, pier de-arîndul:
O stâncă, numai, stă măreață
In fața lui, desprețuindu-l...
„Al“, zice norul, „stâncă asta
„Mă 'ntrece în puteri pe mine?...
„De ce nu pot să fiu eu stâncă?...“
Și bunul inger earăși vine, —

Și 'n stâncă norul mi-'l preface...
Ear' stâncă arsă e de soare,
De ploii și vânturii e bătută.
Dar' stă pe loc nepăsătoare.
D'odată îns'un om sosește,
Având pe umăr o casma;
El dă în stâncă cu putere
Și stâncă 'ncepe-a se sfărma...

„Vai, Doamnel.. Muncitoru-acesta
„Mă prăpădește, mă doboară!..
„De ce nu-'s muncitor, ca dînsul!..“
Și ear' cel inger să coboară
Din cer, și-'i zice cu blândete:
„Să se 'mplinească ce-ai cerut!..“
Și bietul om, din stâncă earăși
In muncitor s'a prefăcut..

Fusese-avut, — fusese regel —
Ear' astăzi?... taie obosit
La piatră, cum tăia 'nainte,
Al său traiu nu e mai tihnit;
De soartă însă nu se plînge,
Căci, a 'ncecat în vieță toate,
Și traiu făr' de năcăz el știe
Că 'n lumea astă nu se poate...

P. DULFU

rul plin de floare al pivniței se lipește și de vin și ori-cât ne-am păzi, vinul va înflori și se va strica. În pivniți ce nu se pot aerisa, și buți, unelte, toate înflor și aerul plin de floare și el, e stricacios vinului.

Despre zidirea pivniței.

La zidirea pivniței trebuie să ținem foarte mult samă de starea locului, de aceea nu putem stabili o regulă pentru zidire, atâta se poate spune numai, că pivnițele săpate în coaste sau chiar în stâncă, sunt cele mai bune. La zidirea acestora trebuie să ținem samă de aceea, ca dela gură spre fund, ele să meargă ceva ridicându-se, pentru-ca la ferberea mustului, acidul carbonic să se poată scurge prin ușa cea mare, apoi ca pivnița să aibă câteva hoarne, pentru a o putea aerisa.

Dar' zidirea unei atari pivniți, în stâncă, cere mari cheltueli, și nici nu se plătește, decât dacă piatra scoasă din ea, o putem folosi la zidit ceva, ori o vindem spre cutare scop.

Proprietarii mai mici de vii, se-și zidească pivnița lângă cămara de stors sau sub aceea. (Cămara de stors o vom descrie la rîndul seu, acum pomenim numai, că cultivătorii aveau bine întocmiți, au o cămară anume lângă casă ori chiar deosebit de casă, și acolo aduc strugurii și-i storc, acolo avînd toate cele de lipsă pentru aceasta, și pivnița aci aproape ori chiar sub cămară).

(Va urma.)

de numele celui-ce a scris-o. Un oftat ușor ieși din pept, un oftat smuls peptului ei de dulcile aduceri aminte scormonitel. Fața i-se învâpăie, sângele fi svâcnea cu putere în tîmple și un fior nespus de dulce îi trecu prin tot trupul. Fiorul dulce, fericitor chiar, ce îl simți atât de viu în anii tineri, când închizînd ochii, te lași pradă dulcilor aduceri aminte cari în parte sau chiar toate sunt legate de o »Ea« sau de un »El«. Astfel de clipe trăia tînera femeie de care vorbim.

Ca o furtună îi trecură prin minte toate visurile sale din copilărie, visuri gingașe, țesute cu acela, a cărei amintire în acestea clipe i-a mărit neliniștea sufletului. Nu își mai putea lua ochii de pe numele lui.

De când nu l'a mai văzut! și ce dor îi e de el! Ochii i-se umplură de lacrimi, începînd a tremura ca cuprinsă de friguri și a-și mușca buzele trandafirii. Deschise apoi ochii mari și ca și când s'ar fi cugetat adînc la ceva, îi țintî în sus. Îi veni în minte icoana lui așa de limpede, încît nici-odată nu și-a putut da samă mai bine de ea, de când s'au despărțit.

»O, D-zeule... oftă ea încet, dacă »ar fi« — și copilul începînd a plînge. Ea își

Un cuvînt cătră oieri!

Un cetitor al foii noastre, pricepător în cultivarea oilor și doritor al îmbunătățirii rassei oilor și în părțile noastre, adresează ciobanilor români și-rele de mai jos, pe cari cărturarii nostri din comune unde sunt proprietari de oi, se binevoiască a le aduce acela la cunoștință, întrucît aceia înșiși n'ar fi cetitori. Iată scrisoarea din vorbă:

În rare comitate se află atâtea oi, ca în comitatul nostru al Hunedoarei, și mai cu samă în părțile *Hațegului*, numai, durere, că ținem un soi de oi cu lână rară și tot ca inelele și nu are preț nici lîna, nici oile, și nici peile lor!

Înainte de asta cu vre-o câțiva ani, pînă nu s'au comasat hotarile mai multor sate și orașe, puteam afla mai prin toate satele oi, acum însă numai în rare locuri se mai pot ținea așa multe-multe. Deci de vrem să avem câștig mai bun după oi, *trebuie să prăsim alt soi de oi, mai mari și mai grele, a căror lână și piei sunt mai cu preț, asemenea și mieii lor! Spre scopul acesta să ne însoțim mai mulți laolaltă și să cumpărăm berbeci albi dela Călnic sau dela Loman, lângă Sebeșul-Săsesc!* Mai cu samă în comitatul Sibiului se află cele mai bune oi, și noi aducînd berbeci de soiul acela, vom vedea, că acuși îndoit mai mult

vom putea câștiga, decât cu soiul ce-l avem astăzi. Putem ținea de acelea mai puține, cari ne cer hrană mai puțină, și totuși câștig vom avea mai mare ca azi după multe și de soiul prost.

Adevărat, că oile se corcesc și după loc și după pășune, dar' de vrem, ca să nu se corcească, trebuie ca în tot anul să aducem astfel de berbeci, și *anume mai ales berbeci negri!* Cei mai buni berbeci negri în putem căpeta în comitatul Tîrnavelor și al Brașovului și mai cu samă în Birtan (Berethalom) lângă Ibașfălau (Erzsébetváros). Ținînd astfel de berbeci negri, vom dobîndi mieci negri, al căror preț e mai bun. Mieii trebuie feriți de frig, lăsați să sugă, să nu le tragem laptele, căci trîgîndu-le laptele, ei slăbesc, lîna crește mare și nu ne putem împlini scopul de mare câștig. Să-i ținem 4—5 săptămîni și atunci se pot vinde sau tăia și peile au preț dela 1.50 pînă la 2 fl. bucata, pe cînd mieii nostri îi ținem 2—3 luni și nu căpătăm pe miel cît am putea căpeta pe pieile celor negri de cari zic!

Dacă mergem la tîrg la Hațeg sau la Sfîntă-Mărie, vedem Jidanii, Nemții, și alții, cu șetre întregi numai cu piei negre pentru căciule și măestrii se îmbulzesc să le cumpere, nu ca pe cele albe, căci de pildă domnii cei mulți de prin orașe, toți căciule negre caută, ear' albe nu, asemenea blane la bunzi, de

șterse lacrimile și se duse iute la leagăn. Îl sărută pe frunte, »îngerașul mamei«, îi șopti, apoi șezî pe pat și începînd a legăna.

»O dacă, D-zeule, — ar fi el, poate n'ași sta tot singur! Doamne, ce am greșit? Cît sunt de nefericit!«

O luptă se născu în sufletul ei în aceste clipe, o luptă între iubirea față de El și între simțămîntul realității, că ea e deja soție și mamă, o luptă al cărei sfîrșit este de regulă — ura față de bărbat.

Orologiul bătî rar 12, copilul dormea liniștit ear' lampa adormea și ea... Și precum liniștea din odaie o întrerupea rîsuflarea băiatului, câte un oftat al ei și bătăile ritmice ale orologiului, întunecînd il brazda zarea slabă a focului.

Să puse în pat. Chipul lui îi era vecinic înainte, i-se părea aproape, așa de aproape că par'că îi simțea rîsuflarea, că-i aude bătăile inimii. Nu putea adormi deși simțea o oboseală pe ochi. Își aduse aminte de acel cîas din viața lor, cînd El a văzut-o pentru cea din urmă-ora ca profesoară într'un internat, cum a plîns ca un băiat, cînd ea i-a spus că e logodită, așa fiind voia altora... Și el i-a șoptit încet printre lacrimi: »Mărioară fi

fericită!« apoi i-a strîns cu gingășie mîna și s'a dus. O, acel fărmeccător al viselor sale de odinioară unde e? Unde e? Să întoarse spre părete și atunci i-se părî că bate cineva la ușă. »Cine e?« întrebă ea rîstîtă. Ascultă și fiindcă nu-i răspuns nimenea să liniști.

A cugetat că e bărbatul și o groază o cuprinsese.

Ziua bărbatul ei era ocupat ca funcționar, ear' noaptea pînă tîrziu sau chiar toată, o petrecea prin cafenele sau crășme, ear' pe ea o omora urîtul singur acasă, slujindu-i privilegiu la căințe și dureri sufletesti. Era tîrziu, ea se svircolea încă în așternut, icoana lui îi era pururea înainte, și deși ținea ochii închiși, ideși simțea oboseală, nu putea adormi...

Apoi cînd somnul îi întinse vîlul seu peste ochii frumoși, cînd pe aripa sa o trecu în lumea viselor, ea strîns pumnul mînei drepte cu putere, ca și cînd i-ar strînge mîna lui și îi șopti încet și dulce, ca și cînd ar fi fost lângă ea: »Visuri curate!«

STEFAN V. VELTIAN

unde și vine prețul mai bun al peilor negre ca al celor albe.

De ce n'am strădui să tragem și noi folos de aceste adevăruri, când și oaia neagră tot atât ne costă ca hrană, cât cea albă?

Să îmbunătățim dar' și să schimbăm soiul oilor noastre, spre binele nostru însuși!

UN OIER

MESERII

Avis meseriașilor. Consistorul arhidieceșan din Sibiu escrie concurs pentru stipendii din fundațiunea *Andronic*, pe seama *învățăcelilor și calfeilor* de meserii. Pot concura învățăceli dela ori-ce meserie, cari au împlinit anul 12 al etății. Apoi sodalii deveniți atari în decursul anului 1900 și în fine sodalii cari au lucrat meseria lor fără întrerupere timp de 6 ani și acum deschid sau au deschis lucrătoare proprii, ca măestri. Suplicații în general au să alătore carte de botez, atestat dela comună despre averea lor și a părinților și atestat familiar dela parochul locului. Concurenții pot fi numai Români ortodoxi, născuți din diecesa Transilvaniei. Cererile să fie scrise și subscrise cu mâna proprie, și înaintate Vener. consistor arhidieceșan gr.-or. în Sibiu — până la 31 Decembrie st. v. 1900.

Concurenții cu oare-cari studii gimnasiale cari sunt sau voesc să fie aplicați sau să se perfecționeze în sculptura de lemn, bărdășit și zidărit, vor fi împărțâșiți cu ajutoare mai mărișoare.

CE E NOU ÎN LUMEA MARE?

Din *România* știri rele, menite a compromite și mai mult judecata lumii despre stările din Țară. Țara trece prin mare lipsă de venite în urma anului economic rău ce fu anul trecut. Guvernul s'a văzut nevoit a căuta mijloace de câștigat bani, și a ales, foarte cuminte, acela: să pună ceva dare pe *țuică* (vinars), căci în România nu era mai nimic dare pe fabricarea rachiului.

Și pentru asta agitatori ușuratici au pornit satele să se „răscoale” contra dării! La Buda țeranii au sărit asupra comisiei de măsurare, (cum fac la noi la comasări cu judele și inginerul) și aceștia au fost siliți să ceară scut de soldați. Când au văzut soldații, țeranii au sărit asupra lor. Unul a lovit cu un petroiu pe căpitanul Luca, care a căzut jos ameușit și plin de sânge, atunci ceilalți ofițeri s'au văzut siliți a comanda:

foc! și îndată 12 oameni au căzut jos: 4 morți și 8 greu răniți. Ba răniți sunt mai mulți. Asemenea și în alte ținuturi se mișcă oamenii și nu vreau să plătească darea pe draga de rachie. În Vâlcea mai mulți țerani și-au tăiat prunii! Destul de rău. Darea pusă nu nu e nici decât ca cea dela noi, și noi o plătim unui guvern străin de noi, cei din România nu vor s'o plătească pentru ajutorarea țării lor naționale și neatârătoare.

Transvaalul a fost oficios proclamat ca intrupat împărăției engleze. Bătrânul Krüger e pe drum spre Europa spre a cere statelor să întrevină macar acum pentru Buri. Nădejdea e puțină. De altfel Buri rămași sub arme mai dau câte-un frecuș destul de aspru unor părți de trupe engleze, deși generalii buri se plâng, că acuși nu-i mai pot ținea sub arme. Oamenii se doresc acasă, vîzînd că e cam înzadar a mai lupta. Dacă nici întervenirea lui Krüger nu va plăti nimic, vor și pune ei armele jos.

ȘTIRI DE TOT FELUL

Viile sub Munți-Apuseni. Culesul viilor prin comunele Sărd, Ighiu, Bucerdia-vinoasă și Cricău, află Tribuna, s'a încheiat zilele trecute. Acum singur la cîrțile grofești de pe acolo mai continuă culesul. Mustul a fost foarte bun; a susținut dela 11 probe în sus până la 14, cel comun, ear' cel de specialitate și mai multe. Prețul mustului a variat. Mai bine plătit a fost cel din comuna Șard; mustul ordinar a fost cam cu 14—16 fl. hectolitru, ear' cel de specialitate s'a suit și până la 23—24 fl. hectolitru. S'a transportat în cuant mai mare în Munții-Apuseni și în Ungaria, apoi în alte părți. S'a vîndut până acum foarte mult și cumpărătorii încă tot mai vin. Bare-mi de s'ar ști folosi oamenii de această ocazie spre a-și valora bine roada ostenelelor lor, binecuvîntată de D-zău.

Peștii mari înghit pe cei mici. Vorba asta să adeverește și în vieța oamenilor, nu numai în a peștilor, și ne aducem aminte de ea, cetînd un raport despre desvoltarea industriilor și meseriilor în Germania. Și pe la noi să aude mereu plîngerea în gura industriașilor, că „ne omoară fabricele cele mari”, dar' încă tot nu așa tare ca în alte state.

În Germania de pildă, dela 1882 până la 1895 întreprinderile industriale mai *mici*, n'au stat pe loc nici n'apoi n'au dat, dar' au crescut numai cu 2% și lucrătorii din ele erau în 1895 cu 10% (zece la sută) mai mulți ca în 1882.

Întreprinderile *mijlocii* industriale, erau sporite la 1895 cu 70% față de 1882 și lucrătorii în aceste întreprinderi erau cu acuși 90% mai mulți ca în 1882.

Întreprinderile *mari* industriale însă, au sporit cu 90% (aproape cu sută pe sută) față de anul numit și lucrătorii în ele asemenea.

Din ceea-ce se vede, că micile industrii și meserii, dacă nu dau chiar napoi, dar' rămân foarte napoi față de zborul puternic al celor mari, ear' ca mâne vor fi cu totul întunecate și înghițite de cele mari.

La Mercurea se arangează mâne sară în 4 Nov. n. — ziua expoziției de vite — și o petrecere cu joc în sala hotelului „La trei arabi” în favorul școlii. Petrecerea o arangează corpul învățătoresc.

Minuni Americane și minuni — de pe la noi!.. De sunt în multe de toate neîntrețuți Americanii, apoi ei în zilele noastre s'au ridicat și în ce privește toile, aceste trîmbițe ale gândirii, ducătoare ale rîsunetului culturai până în cele mai depărtate adâncuri de văi, — ei și în ce privește foile lor, s'au ridicat așa de sus, că nici o țară europeană nu se poate apropia de americanele State-Unite. Iată câteva date despre repede lor înălțare aceasta:

La începutul acestui veac, în Statele-Unite erau de tot abia 200 de foi, ear' azi, la capătul acelu veac, apar peste 20.000, deci *de 100 de ori mai multe!* (La noi Români ardeleni de pildă, nu era la începutul acestui veac nici o foaie, azi avem de toate vre-o 17 deci în vremea în care Americanii au făcut 100 de pași înainte, noi am făcut 17, sau mai împărțînd cifrele: până noi facem 1 paș înainte, ei fac 6! Și așa sunt ei în toate privințele.)

Așa stînd lucrul în America tot pe 3500 de oameni cade o foaie, (pe când la noi Românii din Transilvania și Ungaria, socotindu-ne a fi numai 2 și 1/2 milioane, abia la 148.000 se vine o foaie, deci și astfel asemănându-ne, suntem mai napoi ca Americanii de *42 de ori!*)

La începutul veacului, în cele mai bune mașini de tipar, abia puteau tipări 400 de numeri (toi) pe zi, după descoperirea la 1847 a mașinei rotative (repezi) de tipar, pe la 1880 tipăreau cu o singură mașină într'un cias 20.000. ear' azi tipăresc câte 96.000 de foi pe cias, intru atîta și-au îmbunătățit mașinele. Ba au aflat mai nou mașini de cules literele în locul oamenilor, și aceste mașini atîta-s de afurisite, că au scăzut numărul lucrătorilor cu 90%! (cu 90 la sută: adică unde trebuiau să lucreze la cules de litere 100 de oameni, azi cu acele mașini abia mai trebuesc 10, ear' 90 se pot duce la plimbare!)

Viclenie chineză. Se povestește următoarea istorie interesantă din zilele războiului cu China, care încă nu-i stîrșit, deși nici de războit nu se mai războesc, decât cu vorbe și hîrtii, asupra încheierii păcii.

Armatele unite a Rușilor, Englezilor și Japoniei, erau sub cetatea Tincin în care se află marele arsenal (magazin de arme). Europeanii voiau să pună mâna pe el și de aceea se repeziră într'o zi cu toată puterea

asupra arsenalului pe care Chinezii îl apărau. Văzând însă că din acela pușcăturiile vin cam rare și nu fac nici o stricăciune, într-o clipă deteră asalt („Sturm“) asupra lui și îl cuprinseseră. Când colo în arsenal nici picior de om! Viclenii Chinezi puseseră prin ferestri, sus și jos, mulțime de rachete împreunate cu țestile aprinse, așa că focul trecea dela una pe alta și pocneau și flăcărau din ferestri, și Europeanii credeau că acelea-s pușcături și se luptau contra lor. În vremea asta oastea chineză, care văzuse că n'o se poate ținea pept cu Europeanii, a avut vreme să se retragă fără griji și rîzîndu-și în pumni, spre hotarē mai bune.

De necrezut! Comitetul și sinodul parochial al bisericii din Scheiu, (Brașov), scrie „Gazeta Trans.“, a detras cele 400 fl. ce se dădeau pentru masa studenților dela acel gimnasiu, pentru-că nu s'au primit la masă și studenți din Scheiu cari n'aveau purtare morală bună, precum se cere la acea masă, după regulamentul ei. Să fie posibil ca conducătorii unei biserici să se supere pentru stricteța corpului profesoral în acest punct?

Logodnă. Ioan Cărcu, învățător în Reteag și Ludovica Bezerița din Arpașteu, își anunță logodna lor îndeplinită în 28 Octomvrie st. n. c. — Dorim noroc.

O veste penibilă vine dela Brașov. Dl *Virgil Oniș*, distinsul director al gimnasiului nostru superior de acolo și-a dat demisia (retragera) din postul de director al acelor însemnate școli. Dl Oniș e unul din cei mai luminați bărbați de școală ai noștri; sub d-sa s'a organizat învățământul în aceste școli în un chip excelent, încât doar' în toată țeara alt gimnasiu nu se poate făli că dă tineri mai învățați ca gimnasiul din Brașov; d-sa a pus la cale și-a dus la frumoașe sfîrșituri „Masa studenților“ de acolo; sub d-sa s'au arangeat cu mare istețime „bibliotecile claselor“, avînd tot 2 clase bibliotecă deosebită cu cărți potrivite priceperii studenților din acele clase, — și altele, — și de aceea ne atinge foarte dureros vestea despre retragerea d-sale dela însemnatul post pe care atât de luminat îl îndeplinea. E dureros că nici un bărbat ca dl Oniș nu a putut fi păstrat acelor școli, cruțându-l de intrigile răutăcioase ce de ani de zile bîntuie societatea română din Brașov.

Nenorocire mare. În 30 Oct. la ameazi s'a întemplat în New-York o groaznică nenorocire. În uriașă fabrică chimică s'a produs o exploziune (spargerea unui căzan) în urma căruia *fabrica a ars de tot și 200 oameni muncitori și-au pierdut viața*. Mulți și dintre trecătorii prin stradă au fost omorîți ori greu răniți. Mulțime de trupuri, toate scrum, s'au scot de sub ruine.

„Andreișana“, Reuniunea meseriașilor români din Sebeșul-Săsesc invită la *serata literară* pe Sâmbătă în 3 Noemvrie a. c. st. n. la 7 ore seara în sala cea mare a ho-

telului „La leul de aur“. Prețul de intrare după plac. Invitări speciale nu se fac.

Răscoala orbilor. În institutul de orbi din Budapesta s'a întemplat la 30 Octomvrie n. noaptea o minune. Toți elevii orbi, cari dorm într-o sală cu directorul lor, Dr. Pivár Ignác, s'au sculat și cu bastoane și cu ghetete au năvălit asupra directorului, care durmia, și l'au bătut, știi „ca orbii“, că abia a putut să scape viu din mâinile lor. Ear' și astfel numai ajutat de ceilalți profesori și de servitorii institutului. Directorul s'a plîns la ministrul Wlassics, care a pornit cercetarea; aceasta a dovedit, că orbii au fost așîțați la atentat — de un profesor, care e în dujmănie cu directorul bătut.

Păunul și pantera. În Indii e credință generală, că între păun și întepantera (un animal selbatec frumos, cu pete pe trup ce îl fac și mai frumos, e din neamul tigriilor), este ceva legătură vrăjită lăuntrică, pentru-că pantera se apropie de păun fără ca acesta să fugă de panteră, care apoi îl prinde și-l mîncă. Să crede că pantera are în ochii sei ceva putere de a vrăji pe păun uitându-se în ochii lui de departe.

Un englez vîntător de păuni însă, M. Tytler, spune că credința asta se pare a fi deșartă, căci el într-o zi văzînd un păun șezînd, într'un tufiș, s'a dus până chiar aproape de el și păunul n'a fugit de zgomotul lui, nici s'a mișcat din loc, ci făcea numai cu capul și cu ochii, ca și cum s'ar mira că ce zgomot aude apropiindu-se.

Într'aceea iată că Tytler vede de tot aproape și o panteră, mișcându-și frumosul trup selbatec spre păun. Tytler își îndreptă pușca și tragă în mîndra fiară, când spre marea lui uimire văzu pantera ridicându-se în picioarele dinapoi și cu glas de om strigînd: „Pentru D-zeu nu mă pușcal!“ Într-o clipă îi trecură lui Tytler prin minte toate poveștile indiene ce le cetise despre animale schimbate în oameni și oameni în animale și despre duhurile din pădurii.

Dar' spre norocirea sa spaima nu-i ținu mult, căci pielea de panteră lunecă în jos și de sub ea răsări un vîntător indian, care era asemenea vîntător de păuni și se îndreptase spre același păun. În credința lor că numai pantera se poate apropia de păun așa ușor, luase și el pielea de panteră. Englezul din vorbă însă nu crede să fie de lipsă pielea, că se vede că așa e firea păunului și-l poți vîna și fără piele de panteră, sau apoi că și el, fără piele, s'a putut apropia de acel păun fiindcă un altul cu piele vrăjise deja păunul încât nici pe el nu-l mai simțea.

Un tînr Român lovit de soarte, fost învățător-director la școli de stat în mai multe locuri, care vorbește limbile: română, maghiară și germană, se imbie a da instrucție la băeți începători din limba franceză, latină, italiană, precum și din vioară, flaută, pian. Să recomandă ca instructor privat, ori ca conducător de cor.

Prețul bucatelor.

Piața din Orăștie.

— la 27 Octomvrie n. 1900 —

Grâu curat maja m. cu	fl. 7—
Grâu mestecat m. m. cu	fl. 6:50
Săcară m. m. cu	fl. 6—
Orz m. m. cu	fl. 5:50
Ovės m. m. cu	fl. 6—
Cucuruz m. m. cu	fl. 6—
Fîn m. m. cu	fl. 2:80
Paie » » cu	fl. 1:80
Lemne de foc 1 cub. mtr. cu	fl. 2:05
Carne de vită 1 kilgr. cu	fl. —40

Piața din Hondol.

— la 27 Oct. 1900 —

Grâu frumos ferd. de 30 l. cu	1:80 cr.
Săcară ferdela cu	— cr.
Orz ferdela cu	—65 cr.
Ovės ferdela cu	— cr.
Cucuruz ferdela cu	1:40 cr.
Fasolea ferdela cu	—60 cr.
Grumpene noue ferdela cu	—40 cr.
Vin nou litrul cu	24—30 cr.
Mere ferdela cu	— cr.
Nuci ferdela cu	2— cr.
Carne de vită 1 kilgr. cu	—40 cr.
» » porc 1 » cu	— cr.
Slănină proaspătă 1 kl. cu	— cr.
» svîntată 1 » cu	— cr.
Brînză nouă 1 kl. cu	—24 cr.
» în burduf cu	— cr.
Ouă 6 cu	—10 cr.
Pui de găină, pârchea cu	25—50 cr.

FELURIMI

Slavă Domnului. Waty Scott, vîrul renumitului romancier englez Sir Walter Scott, avea odată, pe când era încă elev în școală de marină, slobozenie ca să se ducă cu mai mulți soți în orașul Leith. Au mers cu vaporul (corabia). După ce petrecuseră bine cu toții și timpul concediului era acuzi pe sfîrșite, el băgă de samă că n'are destui bani ca să poată plăti cheltuiala cea mare făcută! Soții lui, voind să-l ajute, scotoceau toate buzunările lor, însă fără nici un tolos, că ce găseau, nu era destul! Cărciumăreasa amenința cu poliția și cu închisoare, ear' pe de altă parte pe domnișor îl aștepta pe vapor o pedeapsă grea dela căpitanul, dacă nu era la timpul hotărît înapoi; era desnădăjduit.

»Este un mijloc, care ar putea să vă scape«, zise în cele din urmă cărciumăreasa.

»Care!?« strigă Scott.

»Dacă mă iei de soție, îți iert datoria și poți să te întorci la vapor«.

Scott aruncă o privire înspăimîntată asupra bîtrânei și urêtei cărciumărese.

»Sunt văduvă« urmă această, »și nu mi-i iertat să mai țin crășma mea fără bărbat, trebuie adecă să arăt poliției că m'am măritat, altfel mi-se ia concesiunea. Dacă te învoiești să mă iei de soție, eu n'am să ridic nici-odată vre-o cerere asupra persoanei sau averei D-tale; mie nu 'mi trebuiești nici d-ta nici averea d-tale, de cât atestatul de cununie«.

Scott se reculesc încet din spaima sa și plecă cu „mireasa“ lui la matriculantul și

după forma de pe vremea aceea, fu foarte repede — căsătorit.

După asta ajunse încă destul de vreme la vapor și „soția“ lui dete de bucurie a doua zi, lui și soților sei, un prânz strălucitor, după aceasta se despărți părechea ciudată.

Trecuseră câți-va ani. Vaporul lui Watty Scott era oprit la țărm la Jamaica și el resfoi de trecere de vreme prin foile de curând sosite. De odată sări în sus, în cât soții lui îl priveau mirați, și strigă: „Slavă Domnului, soția mea s'a spânzurat!“

*

Femeile rămău vecinic copii, când e vorba de ceva strălucitor.

*

Și soarele celebrității aruncă umbre mai mari când apune.

*

Acela care tinde mai departe, acela se ia în serios pe sine însuși.

*

Nu e plăcere mai mare, ca aceea, de a face bine în tăcere:

*

Nu te acăța de un pěr! — dacă se rupe pěrul, undă cazi?

Comitetul de redacție:

Președinte: **Dr. Ioan Mihu.**

Membrii: **Dr. St. Erdelyi, Ioan Mihailu, Daniil David și Constantin Baicu.**

Proprietar - editor: **IOAN MIHAILU**

Redactor respons.: **IOAN MOȚA**

Reuma-Geist

se numește

un fel de medicament, care la expoziția higienică ținută la anul 1895 în Cairo și la 1896 în Londra, a fost distins cu **medalie de aur și cu medalie de onoare.** Acest medicament a fost aprobat de cei mai distinși medici și se întrebuintează în cele mai mari spitale. El are o influență repede asupra ori-cărei părți a corpului, și anume contra **reumatismului, nervosității, podagrei, ișias și asthma.**

Influența lui în unele cazuri este așa de extraordinară, că și la boale mai învechite, dacă se întrebuintează și numai odată, înceată ori-ce durere.

Durerea de dinți și de cap înceată în 5 minute!

Prețul unei sticle, cu îndrumările de lipsă, este **1 coroană, calitate mai tare 2 coroane 40 fileri.**

Deposit principal în Budapesta, la farmacia dlui **Iosif Török**, Király-utca 12, și la dl **Dr. A. Egger**, Váci-körút 17, precum și în toate celelalte farmacii din capitală și provincie, și la producătorul

WIDDER GYULA

farmacist,

Sátoralja-Ujhely.

Comande din afară se efectuează repede și cu acurateță.

Deposit în Orăștie la dl **Iosif Graffius**, în Sibiu la **I. C. Molnar, Heinrich Gottlieb și E. Rumler**, în Sas-Sebeș la **Ludvig Binder și W. Lederbilger.**

Un taur de vênzare!

La subscrisul în comuna **Lancrăm** (Lámkerék p. u. Szászsebes) se află de vênzare

Un taur veritabil Pinzgau

de un an și jumătate, prăsilă din mamă premiata la expoziția de vite din Sebes.

Avram Adam,
econom în Lancrăm.

Sz. 6459—1900. vegrh.

(116) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMEŒNY

A hátszegi kir. jbiróság mint tkvi. hatóság Beheletye Traila Dr. Suciú Gábor ügyvéd által képv. vhajtatonak Roska Janku macsesdi lakos vhajtás-szenvedő elleni ügyében közhírré teszi, hogy vhajtatonak 130 kor. tőke, ennek 1896. évi szeptember hó 20. napjától járó 5% kamatai 54 kor. 60 fillér eddgi megállapított per és vhajtási valamint a jelenlegi 19 kor. 30 fillér és a még felmerendő költségek úgy a csatlakozotnak kimondott Sztáncs Györgynek 75 frt. s jár iranti követelésük kielégítése végett, Roska Janku vhajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék puji kir. jbirósági területéhez tartozó Macsesd községi 24 sztkjvben A f. 1—19 rdsz. a felvett ingatlanait és legelő illetményét rendszámonkénti részleteben az egyidejűleg kibocsájtott árverési feltételekben részletezett összesen 2324 kor. tevő kikiáltási árban az **1900. évi december hó 27. napjának délelőtt 10 órája** Macsesd községének előljárója házánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adadni.

Árverelni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10% készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy annak előzetes birói letétbe helyezését tanusító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár telerészét az árverés jőgerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt, a másik telerészét ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival együtt a hátszegi kir. adóhivatal mint birói letét pénztárnál befizetni, a melyet szabályszerű letéti kérényel eszközöl.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíthatni.

A kir. jbiróság mint tkvi. hatóság.

Hátszeg, 1900. évi szeptember hó 24-én.

Fehér,
kir. aljbiró.

Sz. 3009—1900. tkvi.

(117) 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A szászvárosi kir. jbiróság mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy **Dr. Tincu Ábrahám** végrehajtatónak **Natrapei Domnika** végrehajtatást szenvedő elleni 249 kor. 4 fil. tőkekövetelés és járuléka iranti végrehajtatás ügyében a dévai kir. törvényszék (a szász-

városi kir. járásbiróság) területén lévő **Romoszhelyen** fekvő a romoszhelyi 478 sz. tlkjkvben A f. 1 rend, 5821, 5822 hrsz. ingatlanra 27 kor., A f. 2 r., 5827 hrsz. ingat. 19 kor., A f. 3 r., 5831/1 hrsz. ing. 24 kor., A f. 4 r., 5832, 5834, 5836 hrsz. ing. 91 kor., A f. 5 r., 5837—5841 hrsz. ing. 531 kor. és A f. 6 rend, 5842 hrsz. ingatlanra 9 koronában az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1900. évi november hó 22-ik napján délelőtt 9 órakor** Romoszhely község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A szászvárosi kir. jbiróság mint tkvi. hatóság.

Kelt Szászvárosan, 1900. évi augusztus hó 27. napján.

Sóhalmi
kir. aljbiró.

Insertiuni mici

Publicări la acest loc costă numai 1 cr. șirul

Călcat de rufe și curățire de haine

Subscrisa, venită din Viena și așezată stabil în Orăștie, primesc pentru **călcat și întărit, rufe de bărbați și dame, dându-le lustru prea frumos după moda vieneză.** Rufele nespălate se spală frumos în spălatoarea mea.

Asemenea primesc spre **curățire de pete** tot felul de vestminte.

Ana A. Chirca
locuința în **căsarmă**
(Wachgebäude).

Nou pantofar.

Subscrisul aduc la cunoștința on. public, că dela 1 Octombrie n. a. c. îmi port meseria ca măestru de sine, deschizându-mi localul în strada Spitalului, lângă spitalul militar (casele dlui **B. Romoșan**).

Aisgur pe onoratul public ce mă va onora cu comande, că îl voi servi cu lucrul cel mai bun și trainic, dela cele mai fine ghete, până la ciobotele grele.

Lucrările executate de mine vor fi solide, elegante și durabile.

B. Stelescu,
pictor - vopsitor

Strada mare a Timariilor, 17 b.

Am fost un șir mai lung de ani primul lucrător în lucratoarea dlui Benichek, ceea ce poate servi ca cuvânt de orientare.

Cu toată stima

I. Vărmăgean,

măestru pantofar în Orăștie
(**Strada Spitalului.**)

B. Stelescu,

pictor, vopsitor, poleitor și glasseur

Aduc la cunoștința onoratalui public din Orăștie și jur, că așezându-mă cu locuința în acest oraș, primesc ori-ce lucru de pictor case, precum și vopsitorie de fațade, uși, ferestri, și ori-ce lucru atingător de această branșă, concurând cu ori-și-cine și ca lucru și ca preț.

Punându-mi toate și lintele de a satisface pe deplin pe onorații mei clienți, rog să fiu onorat cu comande multe.

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE

Capital social: cor. 500.000. Fonduri de rezervă: cor. 275.000.

(92)

Depuneri: cor. 1.750.000.

5—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1) acordă împrumuturi cu interes de 8%;	4) cumpără și vinde mărfuri și produse;
2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5 ¹ / ₂ , ear' dela corporațiuni culturale cu 6%;	5) arădează și exarădează realități;
3) cumpără și vinde realități;	6) cumpără și vinde efecte publice;
	7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3. 4. 5.

Ori-ce atacere se poate rezolva verbal în biuroul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, 1900.

Direcțiunea.

SCÂNDURI ȘI LEMNURI ȘI ZIDIRI DE COPERIT!

Cel mai bogat deposit de scânduri, precum și de lemne de tot felul trebuincioase la zidiri, cum sunt grinzi, tâlpi, căpriori etc. este în Orăștie și Deva, depositul subscrisului.

Arangeat de nou, și provăzut cu bogat material, garantat de calitatea cea mai bună, imbiu onorațiilor cumpărătorii material bun, cu cele mai ieftine prețuri posibile!

Asemenea am în deposit țiglă de copert din renumita fabrică a lui Ugron. Țiglă groasă cu dungi ce se închee una într-alta și țiglă simplă. Amândouă felurile foarte trainice și cu prețuri moderate.

Cu toată stima

Ignatz Kotzander

(109) 1-10

În grădina dlui C. Baicu, peste drum
dela moara orașului!

Sz. 3955—1900. tkvi.

(119) 1-1

ĂRVERESI HIRDETMENYI KIVONAT

A dévai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Gyerman Mihály végrehajthatónak Alba Petru lui Mihály végrehajtás szenvedő elleni 47 kor. 40 fil. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (a dévai kir. járásbíró) területén lévő Gyalumare községben fekvő a gyalumarei 53 sz. tjkvben A † 1—17 rendszám alatti ingatlanokból végrehajtást szenvedő $\frac{1}{8}$ jutalékára és pedig az 1 rend 217/1 218/1 hrsz. 21 kor. a 2 r. 219/1. hrsz. 23 kor. a 3 r. 301 hrsz. 4 kor. a 4 r. 320 hrsz. 1 kor. 5 rend 354/5 hrsz. 20 kor. a 6 rend 421/2 hrsz. 8 kor. a 7 rend 427 hrsz. 3 kor. a 8 rend 433, 435, 436 hrsz. 64 kor. a 9 rend 465 hrsz. 18 kor. a 10 rend 494/b hrsz. 15. kor. a 11 rend 516 hrsz. 91 kor. a 12 rend 524, 526, 527, 535, 536, 537/1. 537/2, 537/3, 538 hrsz. 900 kor. a 13 rend 598/2 hrsz. 21 kor. a 14 rend 610/a hrsz. 21 kor. a 15 rend 847 hrsz. 66 kor. a 16 rend 858 hrsz. 16 kor. a 17 rend 936, 937 hrsz. 38 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fenebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi deczember hó 28 ik napján délelőtt 9 órakor Gyalumare községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A dévai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Déván 1900. évi auguszt hó 31-ik napján.

Hídegh

kir. tszéki bíró.

Sz. 432—1900. tkvi.

(118) 1-1

Ărverési hirdetmény és árverési feltételek.

A m.-illyei kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Hosszu Ferenc dévai ügyvéd által képviselve Kurteán Györgye brizniki lakos javára Kurteán Antonie és Kurteán Josif brizniki lakosok elleni vajtási ügyében 60 kor. tőke, ennek 1894. évi junius hó 14-től járó 5% kamatja, 38 kor. és 14 kor. 20 fil. eddigi, jelenleg 13 koronában megállapított költség, továbbá csatlakozást nyert Zevoján Péter brizniki lakos javára 115 kor. 20 fil. tőke és jár. végül csatlakozást nyert Pogátsnik Miksa dévai lakos ügyv. javára 62 kor. tőke és jár. kielégítése végett, az árverést vajtató kérelmére az 1426/99 sz. árverési hirdetményt egyezően ujjolag elrendelte.

A dévai kir. tszék területén fekvő, s a brizniki 71 sz. tjkvben irt A † 1 r. 132, 133 hrsz. és 95 ó. i. sz. beltelkes házból Kurteán Josif és Antonie megillető $\frac{2}{3}$ rész jutalékra 213 kor. 32 fillérben, továbbá az A † 2—7 9—14 rsz. 796, 860, 902, 940, 1023/2, 1874, 1875, 1878/1, 1982, 2015, 2047, 2050, 2098—2099 hrsz. valamint időközben a brizniki 449 sz. tjkvben A † 1 r. sz. alá Jorgován Petru I. Mitru nevére átment 1866—1869 hrsz. ingatlanokból Kurteán Josif és Antonie illető, illetve utobbira néve illetett $\frac{2}{3}$ rész jutalékra 490 kor. 64 fillérben megállapított kikiáltási árban 1900. évi deczember hó 28. napján d. e. 9 órakor Brizniken a község előjáróság irodában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni, u m.:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felüli ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött ingatlan a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

2. Árverezni kívánók bánatpénzül tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 21 kor. 33 fillért és 49 kor. 6 fillért készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 5-én 3333 sz. a kelt I. M. rendelt 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-ának értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. jbiróság tkvi irodájában és Briznik község előjáróságnál megtakinthetők.

A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Maros-Illyén, 1900. évi május hó 30. napján.

(Olvashatatlan)
kir. albiró.

Se recomandă a executa următoarele: ♦♦

Opuri, Broșuri și Placate ♦♦♦

Bilete de logodnă și cununie ♦♦

Carte și epistole *

Couverte în toată mărimea ♦♦♦

Circulare și prețuri ♦♦

Note, Bilete de vizită după plac și cerere ♦♦♦

Registre și imprimare ♦♦♦

Anunțuri, Computuri și Adrese

♦♦ Bilanțuri ♦♦

Comande din afară ♦♦♦

♦♦♦ se efectuează repede.

„Minerva“

Institut Tipografic, ☆ ☆ ☆

☆☆☆ societate pe acții

in Orăștie. ☞☞☞

Infinitată în 1888.

Această tipografie este provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, este pusă în pozițiune de a putea executa ori-ce comande prompt și cu acurateță.